

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา
ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครูประจำตำแหน่งของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๕๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะ
เข็มวิทยฐานะ และครูประจำตำแหน่งของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กับมาตรา ๔๕
วรรคสอง และมาตรา ๕๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อ
สำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครูประจำตำแหน่งของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๔ และมาตรา ๖ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕
เป็นต้นไป

LIRT

มาตรา ๓ ให้กำหนดปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย
ขอนแก่น ดังนี้

(๑) สาขาวิชาการจัดการการพัฒนาระบบ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “การจัดการการ
พัฒนาระบบดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “จ.พช.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “การจัดการการพัฒนาระบบมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “จ.พช.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “การจัดการการพัฒนาระบบบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “จ.พช.บ.”

(๒) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “เกษตรศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กษ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กษ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “เกษตรศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “กษ.บ.”

(๓) สาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “ทันตแพทยศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ท.ด.”

(ข) ตรี เรียกว่า “ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ท.บ.”

(๔) สาขาวิชาเทคโนโลยี มีปริญญาหนึ่งชั้น คือ ตรี เรียกว่า “เทคโนโลยีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ
“ทล.บ.”

(๕) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “พยาบาลศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “พยาบาลศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พย.บ.”

(๖) สาขาวิชาแพทยศาสตร์ มีปริญญาสองชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “แพทยศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พ.ด.”

(ข) ตรี เรียกว่า “แพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พ.บ.”

LIRT

- (๗) สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “เภสัชศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “เภสัชศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ภ.บ.”
- (๘) สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศส.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศส.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “ศิลปศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศส.บ.”
- (๙) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “บริหารธุรกิจบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “บธ.บ.”
- (๑๐) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “เศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “เศรษฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.บ.”
- (๑๑) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ด.”
- (ข) โท เรียกว่า “วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.ม.”
- (ค) ตรี เรียกว่า “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วท.บ.”
- (๑๒) สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ
- (ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “วิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วศ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วศ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “วศ.บ.”

(๑๓) สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สป.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สป.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สป.บ.”

(๑๔) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “ศึกษาศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.บ.”

(๑๕) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “สถาปัตยกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สถ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สถ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สถ.บ.”

(๑๖) สาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “สัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สพ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สัตวแพทยศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สพ.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สพ.บ.”

(๑๗) สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และ “สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.ม.”

(ค) ตรี เรียกว่า “สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ส.บ.”

ทั้งนี้ ให้ระบุชื่อสาขาวิชาหรือวิชาเอกไว้ในวงเล็บต่อท้ายปริญญาด้วย ถ้ามี

มาตรา ๔ ครุฑวิสุทธิฐานะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีสามชั้น คือ

(๑) ครุฑวิสุทธิบัณฑิต ทำด้วยผ้าโปร่งสีขาว มีสักรอบขอบและที่ต้นแขนกับปลายแขน พื้นสำรดทำด้วยสักหลาดสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ เซนติเมตร มีแถบทอง ขนาด ๑ เซนติเมตร ทับบนริมทั้งสองข้าง เว้นระยะอีก ๕ มิลลิเมตร มีแถบสักหลาดสี ตามสีประจำมหาวิทยาลัย ขนาด ๕ มิลลิเมตร ทั้งสองข้าง เว้นระยะอีก ๕ มิลลิเมตร มีแถบทอง ขนาด ๑ เซนติเมตร ทั้งสองข้าง ตอนกลางมีแถบสักหลาดสีแดงชาดติดทับด้วยสักหลาดสี ตามสีประจำสาขาวิชา ขนาด ๑ เซนติเมตร และมีตรามหาวิทยาลัยทำด้วยโลหะสีเงิน ขนาดสูง ๔ เซนติเมตร ติดตามทางตั้ง กลางสำรดบนสักหลาดตอนหน้าอกทั้งสองข้าง

(๒) ครุฑมหาบัณฑิต เช่นเดียวกับครุฑวิสุทธิบัณฑิต แต่พื้นสำรดตอนกลางทำด้วยแถบสักหลาดสีดำ

(๓) ครุฑบัณฑิต เช่นเดียวกับครุฑมหาบัณฑิต แต่พื้นสำรดตอนกลางทำด้วยแถบสักหลาดสีตามสีประจำสาขาวิชา ขนาด ๓ มิลลิเมตร แทน

มาตรา ๕ ครุฑประจำตำแหน่งและเครื่องหมายประกอบครุฑประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร และคณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีลักษณะดังนี้

เป็นครุฑพื้นผ้าโปร่งสีขาว มีสักรอบขอบและที่ต้นแขนกับปลายแขน พื้นสำรดทำด้วยสักหลาดสีขาว ขนาดกว้าง ๑๒ เซนติเมตร มีแถบทอง ขนาด ๑ เซนติเมตร ทับบนริมทั้งสองข้าง เว้นระยะ ๕ มิลลิเมตร มีแถบสักหลาดสี ตามสีประจำมหาวิทยาลัย ขนาด ๑ เซนติเมตร ทั้งสองข้าง เว้นระยะอีก ๕ มิลลิเมตร มีแถบทอง ขนาด ๑ เซนติเมตร และแถบสักหลาดสีแดงชาด ขนาด ๕ มิลลิเมตร ทั้งสองข้าง ตอนกลางมีแถบสักหลาดสี ตามสีประจำมหาวิทยาลัย ขนาด ๓ เซนติเมตร และมีตรามหาวิทยาลัยทำด้วยโลหะสีทอง ขนาดสูง ๔ เซนติเมตร ติดตามทางตั้ง กลางสำรดบนสักหลาดตอนหน้าอกทั้งสองข้าง

ครุฑประจำตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัยและอุปนายกสภามหาวิทยาลัยให้มีสร้อยทำด้วยโลหะสีทองพร้อมด้วยเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยตามแบบที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดระหว่างตรามหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้งสองข้างยึดติดกับครุฑประมาณร่องหัวไหล่ด้วย

สำหรับครุฑประจำตำแหน่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยให้ตรามหาวิทยาลัยทำด้วยโลหะสีเงิน

มาตรา ๖ ให้สีดินแดงเป็นสีประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่นและสีประจำสาขาวิชา

มาตรา ๗ เจ็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีลักษณะเป็นรูปตราของมหาวิทยาลัย
คูนูนูน ตั้งอยู่บนแถบชื่อสาขาวิชา ขนาดสูง ๔.๕ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีเงิน ด้านหลังจารึก
เลขทะเบียน ชื่อ นามสกุล อักษรย่อปริญญา และปีการศึกษาที่ได้รับปริญญา

มาตรา ๘ ให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดทำครุวิทยฐานะ เจ็มวิทยฐานะ และครุประจำ
ตำแหน่งตามพระราชกฤษฎีกานี้ไว้เป็นตัวอย่าง

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือ เนื่องจากได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๔๕ วรรคสอง กับมาตรา ๔๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวบัญญัติว่า การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญาชั้นใด และจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร และ
การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุวิทยฐานะ เจ็มวิทยฐานะและครุประจำตำแหน่ง
ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

LIRT